

Monumentnummer*: 513315

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 16 november 1999
Kadaster deel/nr 82735/136

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Haarlem		Haarlem		Noord-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Koepelplein	1 A	A		2031 WL	Haarlem		
Koepelplein	1 B	B		2031 WL	Haarlem		
Koepelplein	1 E	E		2031 WL	Haarlem		
Koepelplein	1			2031 WL	Haarlem		
Koepelplein	1 C	C		2031 WL	Haarlem		
Koepelplein	1 D	D		2031 WL	Haarlem		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Haarlem	E				7366		

Omschrijving**

Omschrijving

Op cirkelvormig grondplan opgetrokken CELLENGEBOUW met een hoogte van vijf bouwlagen onder koepel. Het cellengebouw bestaat uit twee evenwijdige ringmuren waartussen over een hoogte van vier bouwlagen de cellen zijn aangebracht. De buitenste ringmuur wordt afgesloten door een op houten klossen rustende gootlijst vanwaar een van luchtopeningen voorziene aankapping de verbinding vormt met de hoger opgetrokken binnenste ringmuur waarop de koepel rust. Het muurwerk is opgetrokken in rode baksteen. In de buitenste ringmuur geven horizontale banden in rode verblendsteen de verdiepingsvloeren aan terwijl muurdammen de buitenste ringmuur in zestig traveeën ter breedte van een cel verdelen. Op het snijpunt van muurdammen en banddecoratie bevinden zich zandstenen blokken. De hoger opgetrokken binnenmuur wordt afgesloten door een in zand- en verblendsteen uitgevoerde kroonlijst waarvan de gootlijst rust op houten consoles. In het vlakke metselwerk van de binnenmuur bevinden zich twintig paarsgewijs

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

geplaatste ventilatieopeningen met kleine uitstekende kappen. Deze ronde openingen worden omkaderd door verblendsteen die op vier punten is verlevendigd met blokjes zandsteen.

De constructie van de ijzeren koepel wordt gevormd door dertig halfspanten die in de nok worden verbonden door een ring waarop een vijftienzijdige daklantaarn rust. Rond de lantaarn bevat de koepel een cirkel van achtentwintig vlakke daklichten. Het op gordingen rustende beschot wordt gedekt met zinken losanges. De door een koperen piron bekroonde lantaarn is bekleed met lood. De celvensters in de traveeën van de buitenmuur bevatten houten ramen die deels draai- of schuifbaar zijn. Tussen de dagkanten van de kozijnen is steeds traliewerk geplaatst.

Het grotendeels in gele baksteen uitgevoerde interieur bevat vier galerijen die naar de cellen leiden. De cellen hebben nog de oorspronkelijke houten deuren. Er zijn nog twee originele ijzeren spiltrappen die de galerijen met de begane grond verbinden. De vijfde galerij vormde een rondgang ter observatie. Vanuit deze galerij kunnen de ronde ventilatieopeningen met de hand open en dicht worden geschoven. De centrale observatieruimte op de binnenplaats bestaat niet meer.

Waardering

Het uit 1899-1901 daterende ronde cellengebouw is van algemeen belang uit cultuurhistorisch, architectuurhistorisch en typologisch oogpunt als laatste van de drie Nederlandse gevangenissen gebouwd volgens het panopticum-type. Voorts is het cellengebouw van belang als hoofdonderdeel van het Haarlemse gevangeniscomplex waarbinnen het naast de individuele waarde als bouwtype een belangrijke ensemblewaarde vervult. Ook is de koepelvorm van beeldbepalende betekenis voor het silhouet binnen dit deel van het Beschermd Stadsgezicht Haarlem.

Hoofdcategorie

Bestuursgebouwen, rechtsgebouwen en overheidsgebouwen

Subcategorie

Gerechtsgebouw(E)

Functie

Cellencomplex